

EKOSİSTEM HİZMETLERİ

1970 ile 2013 yılları arasında **sulak alanların yaklaşık %51'i kaybedildi**. Akdeniz bölgesindeki düşüş, çevre bölgelere göre daha yüksek oldu.

Azalmanın nedenleri arasında artan nüfus, tüketim alışkanlıkları, iklim değişimi ve zayıf yönetim yer alıyor. **Sulak alanların kentleşmesi 1975 ile 2005 yılları arasında %300, tarım arazisine dönüştürülmesi %42 oranında arttı**. En hızlı kentleşme Güney ve Doğu Akdeniz ülkelerinde gerçekleşti.

Ekosistem Hizmetleri, doğanın insanlara sağladığı faydalar olarak tanımlanmaktadır.

Ekosistem hizmetleri yaklaşımı, yönetim kararlarında sulak alanlar tarafından sağlanan faydaları hesaba katmamızı sağlar ve bu nedenle sulak alanların korunmasını sağlamak için güçlü bir araç sunar. Ancak, sulak alanlar tarafından sağlanan ekosistem hizmetleri ve eğilimleri hakkında çok az bilgi bulunmaktadır. Bu bilgi açığını doldurmak ve Akdeniz bölgesi için karar verme süreçlerini ekosistem hizmetleri üzerine veri ve bilgi toplayarak desteklemek hayati öneme sahiptir.

Crocothemis erythraea
© Nejdet Bozkurt

Çalışmalarımız hakkında bilgi almak için

AKDENİZ KORUMA DERNEĞİ
Mediterranean Conservation Society

Sulak Alanların EKOSİSTEM HİZMETLERİ

Sulak alanlar dünyanın en verimli ekosistemleri arasındadır. Tahmini küresel değeri yılda 51 trilyon ABD dolarını aşmaktadır (MWO2, 2018), ancak faydaları büyük ölçüde göz ardı edilmektedir. Sulak alanların değerini tam olarak anlamak, Akdeniz'in iç kesimlerinde ve kıyı bölgelerinde planlama, yönetim ve restorasyon faaliyetleri için hayati öneme sahiptir. Bu doğal ekosistemler biyoçeşitlilik açısından çok zengin ve önemli bir yere sahip olan yaşam alanları, çeşitli ekosistem hizmetleri sunar.

Sulak alanlar, sudaki azot ve fosforu tutarak bir çeşit arıtma rolü oynar ve Akdeniz'deki milyonlarca insan için su ve gıda güvenliği sağlar. Tarım, sanayi ve enerji üretimi için su temin eder. Akışları düzenler, taşkınlarla suyu depolar ve kuraklık dönemlerinde suyu salarlar. İnsan tüketimi için gıda sağlar ve yerel toplulukların geçimini desteklerler.

Sulak alanlar, küresel ortalamadan %20 daha hızlı ısınan Akdeniz bölgesinde, iklim değişimiyle

mücadelede öncü ekosistemlerdir (MedECC, 2020).

Danaus chrysipus
© Nejdet Bozkurt

SULAK ALANLAR

55X

Kıyı sulak alanları, özellikle deniz çayırları ve tuz bataklıkları, **tropikal yağmur ormanlarına kıyasla 55 kat daha yüksek uzun vadeli karbon tutma oranlarına sahiptir** (McLeod vd., 2011).

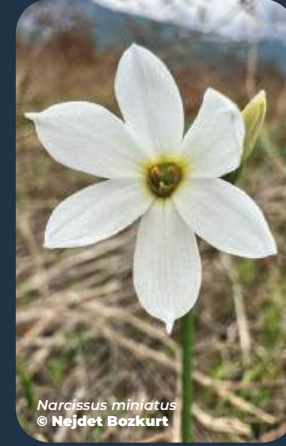
Sulak alan habitatları aynı zamanda sel, kıyı fırtına dalgaları, **deniz seviyesi yükselmesi ve tuz girişi gibi iklim değişikliği etkilerini hafifletmede** kritik bir rol oynar.

Sulak alan habitatları Akdeniz'de, **yüksek endemizm derecesine sahip bir biyoçeşitlilik merkezi** olarak hayati önem taşımaktadır.

%30

Havzanın yalnızca %2-3'ünü kaplamasına rağmen, **sulak alanlar omurgalı nüfusunun %30'una yaşam alanı sağlar**. Göçmen kuşlar ve göçmen balıklar da dahil olmak üzere sayısız bitki ve hayvan türü, hayatta kalmak için Akdeniz sulak alanlarına bağımlıdır (MWO2, 2018; Zribi ve ark., 2020).

Narcissus miniatus
© Nejdet Bozkurt

Ischnura elegans
© Nejdet Bozkurt

Coracias garrulus
© Sedat Inak

NEDEN SULAK ALANLARIMIZ KAYBOLUYOR?

Tarım: Akdeniz sulak alanlarının kaybındaki en büyük faktör tarımdır. Geniş alanlar kurutuldu ve tarımsal kullanıma dönüştürüldü.

Kalkınma: Sürekli yayılan sanayi ve kentleşmeden sahildeki turist komplekslerine kadar, altyapı gelişimi ile Akdeniz'in doğal mirasının çoğu tahrip edildi.

Hidrolojideki Değişiklikler: Bugün çok az sulak alan doğal hidrolojik döngüyü sürdürmekte: barajlar, bentler, sulama ve diğer amaçlar için yönlendirilen akışların tümü doğanın kendi kendini düzenleme yeteneğini azaltmakta ve ekolojik süreçler bozulmaya başlamaktadır.

Tortulama/Erozyon: Otlama veya kalkınma amacıyla kaldırıldığında kıyıları erozyona uğramakta ve bunu tortulama (sedimentasyon) takip etmektedir.

Kirlilik: Tarım, sanayi ve kent merkezlerinin tümü sulak alanları kirleterek, biyolojik çeşitliliğe zarar verip doğal süreçlerin dayanıklılığını azaltmaktadır.

İstilacı Türler: İster bilerek ister kazara getirilsin, yabancı sulak alan türleri yerli türleri geride bırakarak ekosistemlerin dengesini bozabilmektedir. Su yolları, yeni türlerin yayıldığı ağlar olarak işlev gördüğü için bu sorun daha da karmaşık hale gelmektedir.

İklim Değişimi: Isınan gezegenimizde artan kuraklık ve fırtınalar sulak alanlara zarar verirken, yükselen deniz seviyeleri önümüzdeki on yıllarda birçok Akdeniz kıyı sulak alanını su altında bırakacaktır.

@akdenizkoruma

+90 530 257 80 74

Atatürk Caddesi No.14 Kat.2 Akyaka / Muğla

www.akdenizkoruma.org.tr

T.C. ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE
İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI

FONDATION
PRINCE ALBERT II
DE MONACO

